

บทที่ 4

การให้สินเชื่อที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

ในบทนี้จะเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นถึงขบวนการและวิธีการในการให้สินเชื่อ ตลอดจนระเบียบและเงื่อนไขต่าง ๆ ของสถาบันการเงินทั่ว ๆ ไป เพื่อการค้นคว้าหาข้อดีและข้อเสีย รวมทั้งปัญหาและจุดอ่อนต่าง ๆ สำหรับนำมาเป็นข้อ เสนอแนะปรับปรุงวิธีการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมในแหล่ง เลื่อมโทรม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้เขียนได้เลือกศึกษาโครงการการให้สินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทยของธนาคาร กรุงเทพ จำกัด และการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมในประเทศเอลซาวาดอร์ เนื่องจากโครงการให้สินเชื่อทั้ง 2 นั้นมีวัตถุประสงค์ในการให้สินเชื่อ เช่นเดียวกับโครงการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมในแหล่ง เลื่อมโทรมในเขตกรุงเทพมหานคร คือ นำเงินไปใช้ประกอบการค้าภายใต้ขอบเขต เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ใน การทำงานและเพื่อขยายต่อเติมสถานประกอบการ นอกจากนี้ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด เป็นธนาคารพาณิชย์ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างมาก ฉะนั้นการศึกษาโครงการให้สินเชื่อของธนาคารจะได้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และหาจุดอ่อนของโครงการที่กำลังศึกษา อยู่ได้ สำหรับการศึกษาคำให้การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมของสถาบัน FEDCREDITO ของประเทศเอลซาวาดอร์ ก็เพราะประเทศเอลซาวาดอร์เป็นประเทศที่กำลังพัฒนา เช่นเดียวกับประเทศไทย และการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมของประเทศเอลซาวาดอร์ ก็มุ่งสำหรับคนที่ม ไรยได้น้อย หรือผู้ที่อาศัยในแหล่ง เลื่อมโทรม เช่นเดียวกับโครงการให้สินเชื่อที่กำลังศึกษาอยู่

โครงการให้สินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด

วัตถุประสงค์ในการให้สินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย

กระทรวงพาณิชย์ ได้เริ่มดำเนินโครงการส่งเสริมการค้าของคนไทยขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2511 โดยมีธนาคาร กรุงเทพ จำกัด และธนาคาร กรุงไทย จำกัด เป็นธนาคารพาณิชย์เพียง 2 แห่งที่เข้าร่วมมือกับกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์ทั้งสองมีหน้าที่ใน การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการค้าที่เป็นคนไทย ซึ่งกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

เป็นผู้คัดเลือกให้เป็นส่วนใหญ่ เงินทุนที่ใช้ในการอำนวยความสะดวก เชื้อเพลิงเสริมการค้า
 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด นั้น ในชั้นแรกธนาคาร กรุงเทพ จำกัด ได้ออกเงินสมทบกับเงินที่สำนัก
 งบประมาณจัดสรรให้กรมการค้าภายในนำมาฝากไว้กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด ในอัตราส่วน
 1 ต่อ 1 รวมเป็นจำนวนเงิน 1,000,000 บาท และในปัจจุบันมี ปี 2525 มีเงินทุนที่กรมการค้า
 ภายในนำมาฝากไว้เพื่อให้ธนาคารปล่อยให้กู้เป็นจำนวน 1.8 ล้านบาท ในการให้สินเชื่อเพื่อส่งเสริม
 เสริมการค้าของคนไทย มีวัตถุประสงค์ให้นำไปประกอบการค้า ภายในขอบเขต 3 ประการ คือ

1. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน
2. เพื่อการปรับปรุงกิจการ ซ่อมแซม ตบแต่งร้านค้า ซื่ออุปกรณ์ที่จำเป็น
 ในการประกอบการ
3. เพื่อขยาย ต่อเติมอาคารที่ประกอบการค้า

การดำเนินงานให้สินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย

การดำเนินงานสินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย เป็นการร่วมงานของ 3 หน่วย
 งาน คือ ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด ธนาคาร กรุงไทย จำกัด และกรมการค้าภายใน กระทรวง
 พาณิชย์ โดยเฉพาะธนาคาร กรุงเทพ จำกัด ได้กระจายงานด้านสินเชื่อประเภทนี้ ไปยังสาขา
 ธนาคารทั่วประเทศด้วย การดำเนินงานสินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทยของธนาคาร กรุงเทพ
 มีระเบียบและเงื่อนไขดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้กู้ แบ่งได้เป็น 3 กรณี คือ
 - 1.1 เป็นบุคคลหรือนิติบุคคล สัญชาติไทย ในกรณีของนิติบุคคลผู้ถือหุ้น
 หรือหุ้นส่วนทุกคนจะต้องถือสัญชาติไทย
 - 1.2 เป็นเจ้าของ และผู้ดำเนินงานด้วยตนเอง ในกรณีนิติบุคคลต้องมี
 หลักฐาน แสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้น ๆ โดยถูกต้องตามกฎหมาย
 - 1.3 มีประสบการณ์ในการประกอบกิจการค้ามาก่อน และไม่เคยมีประวัติ
 เลียหายทางด้านการเงิน

2. ประเภทร้านค้าที่จะอำนวยความสะดวกให้ มีอยู่ 4 ประเภท คือ

2.1 ร้านค้าที่จำหน่ายปลีก เครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ยกเว้นร้านขายยา

2.2 ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

2.3 สถานที่ประกอบกิจการค้าบริการ หรือช่างฝีมือ หรือหัตถกรรม ยกเว้น

ร้านตัดเสื้อผ้า

2.4 บริษัทจังหวัดในการส่งเสริมของกระทรวงพาณิชย์

3. วงเงินให้กู้ ในการให้สินเชื่อประเภทส่งเสริมการค้าของคนไทย ธนาคารแบ่ง

วงเงินให้กู้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ประเภทร้านค้า วงเงินสูงสุดไม่เกิน 100,000 บาท

3.2 ประเภทบริษัทจำกัด วงเงินสูงสุดไม่เกิน 200,000 บาท

4. ระยะเวลาการกู้ และเงื่อนไขการชำระเงินทุนและดอกเบี้ย ธนาคาร

ได้กำหนดไว้ดังนี้

4.1 การกำหนดระยะเวลาการกู้ธนาคารมีเงื่อนไขดังนี้

4.1.1 วงเงินกู้ไม่เกิน 50,000 บาท ระยะเวลากู้ไม่เกิน 30 เดือน

4.1.2 วงเงินกู้เกิน 50,000 แต่ไม่เกิน 100,000 บาท ระยะ

เวลาไม่เกิน 42 เดือน

4.1.3 วงเงินกู้เกิน 100,000 บาท ระยะเวลาไม่เกิน 48 เดือน

4.2 การชำระคืนเงินทุนและดอกเบี้ย ในการชำระคืนเงินทุนและดอก

เบี้ย ธนาคารกำหนดให้แยกกันชำระคืน คือ การชำระคืนเงินทุนให้ผ่อนชำระเป็นรายเดือน เริ่มผ่อนชำระครั้งแรกเมื่อครบ 1 เดือน นับจากวันทำสัญญา โดยกำหนดให้วันสิ้นเดือนเป็นวันที่จะต้องชำระเงิน แต่ทั้งนี้ในกรณีที่การกู้เงินเพื่อวัตถุประสงค์ขยายหรือต่อเติมอาคารร้านค้า ธนาคารจะผ่อนผันให้แก่ผู้กู้ในช่วงระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการค้าได้เต็มที่ ซึ่งวันที่กำหนดชำระเงินทุนครั้งแรกจะต้องไม่เกิน 7 เดือน นับแต่วันทำสัญญา การชำระเงินทุนครั้งต่อ ๆ ไป ให้กระทำทุกเดือนจนครบสัญญา สำหรับการชำระดอกเบี้ยให้กำหนดลงเป็นรายเดือน เริ่มตั้งแต่วันที่สิ้นเดือนที่ผู้กู้ได้รับเงินกู้ไป การคำนวณดอกเบี้ย คำนวณในลักษณะลดต้นเงินกู้ ระยะเวลาใน

การคำนวณดอกเบี้ยแต่ละงวดนับจากวันที่ได้ชำระดอกเบี้ยครั้งก่อนจนถึงวันที่ชำระดอกเบี้ยครั้งใหม่ (Sundry Loan)

5. หลักประกัน ธนาคารกำหนดหลักประกันในการกู้ยืมไว้ 3 ชนิด ได้แก่
อสังหาริมทรัพย์ จดจำนองเป็นประกัน หรือบุคคลที่ธนาคารเชื่อถือได้ หรือบัญชีเงินฝากประเภท
หนึ่งประเภทใดที่ฝากกับธนาคาร กรุงเทพ จำกัด โดยนำมาเป็นประกันเต็มวงเงินกู้

6. อัตราดอกเบี้ย และเบี้ยปรับ ธนาคารจะคิดดอกเบี้ยในการกู้ยืมต่างกันไป
ตามชนิดของหลักทรัพย์ที่เป็นประกันการกู้ยืม ซึ่งการคิดอัตราดอกเบี้ยแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ
ในกรณีที่ใช้อสังหาริมทรัพย์ หรือบุคคลค้ำประกัน ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเท่ากับอัตราดอกเบี้ย
ขั้นต่ำ (prime Rate) ต่อปี และในกรณีที่ใช้เงินฝากค้ำประกัน ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราสูง
กว่าดอกเบี้ยเงินฝากที่ใช้เป็นหลักประกันร้อยละ 2.5 ต่อปี หากผิดการชำระเงินต้นและหรือ
ดอกเบี้ยให้ปรับร้อยละ 2.5 โดยคำนวณจากเงินต้นคงเหลือตามบัญชี นับจากวันที่ได้ชำระครั้ง
ก่อนจนถึงวันที่มาชำระครั้งใหม่

สำหรับการดำเนินงานให้สินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทยนั้นจะดำเนินงาน
ระหว่างหน่วยงานทั้งสอง คือ ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด และกระทรวงพาณิชย์ โดยมีขั้นตอน
และวิธีการดำเนินงานดังแสดงไว้ในแผนผังที่ 7 ดังนี้

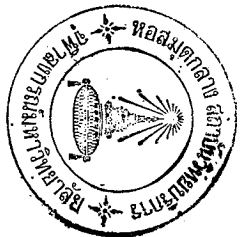
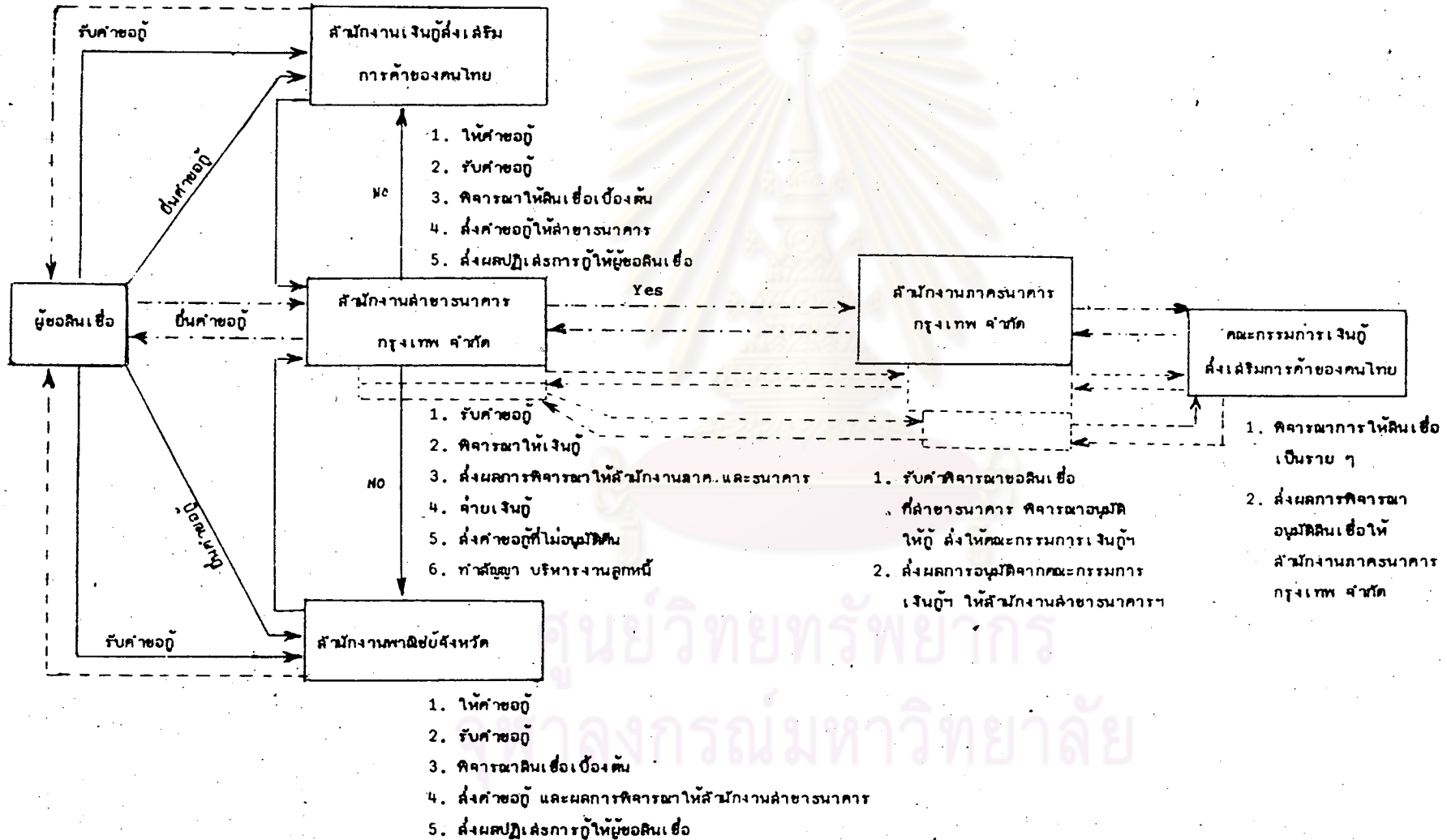
ก. การขอแบบฟอร์ม และยื่นคำขอสินเชื่อ

ผู้ประสงค์จะขอสินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย จะขอแบบฟอร์ม
การขอสินเชื่อ ได้จากสำนักงานเงินกู้ส่งเสริมการค้าของคนไทย กรมการค้าภายใน หรือสำนักงาน
พาณิชย์จังหวัด และยื่นคำขอสินเชื่อ ได้ที่สำนักงานเงินกู้ส่งเสริมการค้าของคนไทย ณ กรมการค้า
ภายใน หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด หรือสำนักงานสาขาธนาคาร กรุงเทพ จำกัด ที่กำหนด
ให้ยื่นได้

ข. ขั้นตอนในการพิจารณาคำขอสินเชื่อ

ตามเงื่อนไขข้อตกลงระหว่างธนาคาร กรุงเทพ จำกัด กับกรมการค้า
ภายใน เรื่องการอำนวยความสะดวกส่งเสริมการค้าของคนไทย กำหนดให้คณะกรรมการ สำนักงาน
เงินกู้ส่งเสริมการค้าคนไทย เป็นผู้อนุมัติสินเชื่อ แต่ในขณะเดียวกัน สินเชื่อที่ธนาคารได้อำนวย
ให้แก่ลูกค้าหากเกิดกรณีเสียหายขึ้น เช่น เกิดหนี้สูญ ธนาคารต้องรับภาระการสูญเสียแต่ผู้เดียว

แผนผังที่ 7 การดำเนินงานโครงการสินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย ของธนาคาร กรุงเทพ จำกัด

ดังนั้น เพื่อความเป็นธรรมแก่ธนาคาร คณะกรรมการสำนักงานเงินกู้ส่งเสริมการค้าของคนไทย จึงยึดถือข้อวินิจฉัยของธนาคารเป็นหลักในการพิจารณาลินเชื่อ หรืออีกนัยหนึ่งคณะกรรมการสำนักงานเงินกู้ส่งเสริมการค้าของคนไทยอนุมัติลินเชื่อไปเพียงในนามเท่านั้น ค่าลินเชื่อจะได้รับอนุมัติหรือไม่ขึ้นอยู่กับพิจารณาของธนาคารแต่ฝ่ายเดียว ดังนั้น จึงได้มีการกำหนดขั้นตอนในการพิจารณาค่าลินเชื่อไว้ดังนี้

1. ผู้ลินเชื่อที่ยื่นค่าลินเชื่อต่อสำนักงานเงินกู้ส่งเสริมการค้าของคนไทย หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด เจ้าพนักงานจะทำการสำรวจ และพิจารณาลินเชื่อตามคำขอนั้น ๆ เป็นขั้นต้นแล้วส่งเรื่องราวมายังธนาคาร ณ สาขาที่ผู้ลินเชื่อประสงค์จะติดต่อ
2. สำนักงานสาขาของธนาคารจะทำการสำรวจ สถานที่ประกอบการ พบปะผู้ขอกู้เพื่อตรวจสอบข้อมูลตามค่าลินเชื่อ และหารายละเอียดเพิ่มเติม ตามที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ค่าลินเชื่อ และการประเมินราคาหลักทรัพย์ ทั้งนี้ สาขารณาคกรงไว้ซึ่งสิทธิ์ที่จะกำหนดวงเงินให้กู้ กำหนดเงื่อนไข การชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ตามที่สาขาพิจารณาเห็นเป็นการเหมาะสม หรือจะปฏิเสธค่าลินเชื่อของผู้ขอกู้
3. สำนักงานสาขาของธนาคารรายงานผลการพิจารณาค่าลินเชื่อที่สาขาพิจารณาเห็นว่าสมควรได้รับการอนุมัติวงเงินไปยังสำนักงานภาคของธนาคาร กรุงเทพฯ ที่สาขานั้น ๆ ส่งกักตอยู่เอกสารที่ต้องจัด ส่งประกอบด้วยดังนี้
 - 3.1 แบบค่าลินเชื่อของผู้ลินเชื่อ
 - 3.2 แบบสำรวจหลักฐานของผู้ลินเชื่อที่สำนักงานเงินกู้ส่งเสริมการค้าของคนไทย หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด จัดทำขึ้น
 - 3.3 บันทึกการวินิจฉัยของสำนักงานสาขารณาคกร กรุงเทพฯ สำกัด ลงในแบบรายงานผลการพิจารณาค่าลินเชื่อที่กำหนดไว้ โดยระบุเงื่อนไขการให้กู้เงินให้ชัดเจน เช่น วงเงินกู้ ระยะเวลาการกู้ กำหนดชำระเงินต้นและดอกเบี้ย เป็นต้น

สำหรับค่าลินเชื่อที่สำนักงานสาขารณาคกร กรุงเทพฯ จำกัดพิจารณาเห็นว่าไม่สมควรให้กู้ก็จะตอบปฏิเสธเป็นลายลักษณ์อักษร และส่งค่าลินเชื่อคืนแก่ผู้ลินเชื่อตามสถานที่ที่ผู้ลินเชื่อยื่นค่าลินเชื่อ นั้น ๆ

4. สำนักงานภาคธนาคาร กรุงเทพ จำกัด ส่งผลการพิจารณาค่า
ขอสินเชื่อพร้อมหลักฐานประกอบใบข้อ 3 ให้แก่คณะกรรมการสำนักงานเงินกู้สิ่งเสริมการค้าของ
คนไทยเพื่อการพิจารณาอนุมัติเป็นราย ๆ ไป

5. คณะกรรมการสำนักงานเงินกู้สิ่งเสริมการค้าของคนไทยอนุมัติ
สินเชื่อแล้ว จะส่งเรื่องกลับมายังสำนักงานภาคของธนาคาร กรุงเทพ จำกัด ที่ได้ส่งการขอกู้
มาให้พิจารณา เพื่อสำนักงานภาคฯ จะได้จัดส่งให้สำนักงานสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด
ในสังกัด เพื่อติดต่อผู้ขอรับสินเชื่อมาทำสัญญากับธนาคารและธนาคารจะจ่ายเงินกู้ต่อไป

ค. หลักการพิจารณาให้สินเชื่อสิ่งเสริมการค้าของคนไทยของธนาคารกรุงเทพ
จำกัด

ขบวนการของการพิจารณาสินเชื่อฯ ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด
กำหนดหลักการพิจารณาให้สินเชื่อไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การพิจารณาในหลักนโยบายด้านสินเชื่อสิ่งเสริมการค้าของคนไทย
ที่ธนาคาร กรุงเทพ จำกัดกำหนดไว้

การพิจารณาในขั้นตอนนี้ ธนาคารฯ จะพิจารณาในเรื่องวงเงิน
ที่ขอสินเชื่อและวัตถุประสงค์ของการนำเงินกู้ไปใช้ เพื่อวิเคราะห์เบื้องต้นว่า ธนาคารมีวงเงิน
เพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ขอสินเชื่อ นั้น และวัตถุประสงค์ในการนำเงินกู้ไปใช้ของผู้ขอรับ
สินเชื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ธนาคารกำหนดไว้

2. การพิจารณาในหลักของความสามารถในการชำระหนี้ ความ
เชื่อถือและความมั่นคงในฐานะของผู้ขอสินเชื่อ

การพิจารณาในขั้นตอนนี้ ธนาคารจะพิจารณาเป็นลำดับต่อจาก
การพิจารณาในหลักนโยบายด้านสินเชื่อของธนาคารแล้ว โดยธนาคารจะพิจารณาในรายละเอียด
ต่อไปนี้

ก. ประวัติการทำงานและรายได้จากการดำเนินงาน ธนาคาร
จะพิจารณาประวัติการทำงานและอุปนิสัยในการทำงานของผู้ขอรับสินเชื่อ เพื่อการวิเคราะห์ความ
เชื่อถือ และความมั่นคงในฐานะของผู้ขอรับสินเชื่อ เพราะผู้ขอรับสินเชื่อที่มีประวัติการทำงาน
และอุปนิสัยยันยันแข็ง ตั้งใจทำงาน ย่อมเป็นหลักประกันเบื้องต้นในความสำเร็จของการ

ดำเนินงาน นอกจากนั้นแล้วธนาคารก็จะพิจารณารายได้และรายจ่ายจากการดำเนินงานของผู้ขอรับสินเชื่อ เพื่อวิเคราะห์ถึงอัตรากำไรจากการดำเนินงานของผู้ขอรับสินเชื่อ ทั้งนี้เพราะกำไรจากการดำเนินงาน นอกจากแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินงานแล้ว ยังเป็นหลักประกันเบื้องต้นแก่ธนาคารในเรื่องความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ขอรับสินเชื่อด้วย

ข. สถานภาพด้านครอบครัวของผู้ขอรับสินเชื่อ เช่น โสด สมรส หย่า หม้าย รวมทั้ง รายได้ของคู่สมรส และภาระที่มีต่อผู้อยู่ในอุปการะของผู้ขอรับสินเชื่อ ธนาคารจะนำข้อมูลดังกล่าวนี้มาทำการวิเคราะห์ และประเมินค่าความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ขอรับสินเชื่อ ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ของคู่สมรสมีส่วนช่วยเสริมสร้างความสามารถในการชำระหนี้ทางหนึ่งด้วย ในขณะที่เดียวกันจำนวนบุตร บิดา และระดับการศึกษาก็เป็นภาระของผู้ขอสินเชื่อ ฉะนั้นการวิเคราะห์สถานภาพด้านครอบครัว จะช่วยให้พิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ขอสินเชื่อได้ทางหนึ่ง

ค. การประกันชีวิตและภาระที่เกิดจากการทำประกันชีวิต ธนาคารจะนำข้อมูลเกี่ยวกับการประกันชีวิตของผู้ขอสินเชื่อ เพื่อการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ขอสินเชื่อ เพราะว่า การทำประกันชีวิตทำให้ผู้ขอสินเชื่อมีภาระผูกพันในการจ่ายค่าเบี้ยประกัน ซึ่งจะส่งผลในการชำระหนี้ด้วย ถ้าหากว่าค่าเบี้ยประกันภัยอยู่ในอัตราที่สูง แต่ธนาคารก็อาจจะได้รับประโยชน์จากการทำประกันชีวิตของผู้ขอสินเชื่อในกรณีที่ผู้ขอสินเชื่อถึงแก่กรรม ธนาคารก็ยังสามารรถเรียกหนี้สินที่ค้างอยู่กับผู้รับผลประโยชน์จากการทำประกันชีวิตได้ ฉะนั้นธนาคารจะต้องพิจารณาภาระและผลประโยชน์จากการทำประกันชีวิต ควบคู่กันไปด้วย เพื่อที่ธนาคารจะได้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด

ง. สถานะด้านการเงินและภาระผูกพัน ธนาคารจะทำการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและภาระผูกพันของผู้ขอสินเชื่อ โดยวิเคราะห์ในรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเน้นในเรื่องการถือครองหลักทรัพย์ เช่น การครอบครองที่อยู่อาศัย กรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์อื่น ๆ ได้แก่ รถยนต์ โทรทัศน์ และเงินฝากธนาคารซึ่งทรัพย์สินเหล่านี้จะช่วยในการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ขอสินเชื่อได้ กล่าวคือ การที่ผู้ขอสินเชื่อมีทรัพย์สินแต่การถือครองทรัพย์สินเหล่านั้นได้มาจากการผ่อนส่ง หรือมีเงินฝากธนาคารแต่ติดภาระผูกพัน เช่น ค่าประกันหนี้สินอื่น ๆ ไว้ เช่นนี้ถึงแม้ผู้ขอสินเชื่อจะมีหลักทรัพย์ แต่ก็มีภาระที่จะต้องผ่อนชำระทรัพย์สินนั้น ๆ ซึ่งก็อาจจะส่งผลไปถึงการชำระหนี้ให้กับธนาคารด้วย

3. การพิจารณาในด้านหลักประกันของขอรับสินเชื่อ

ธนาคารจะพิจารณาด้านหลักประกันเป็นลำดับต่อจาก การ

พิจารณาในหลักนโยบายที่ธนาคารกำหนดไว้ และการพิจารณาในหลักความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ขอสินเชื่อ เพราะถ้าหากผู้ขอรับสินเชื่อไม่ผ่านในหลักเกณฑ์ ทั้ง 2 ข้างต้นแล้ว ธนาคารก็จะไม่พิจารณาในด้านหลักประกันเพื่อเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของธนาคาร สำหรับรายละเอียดที่จะนำมาวิเคราะห์ ในการพิจารณาด้านหลักประกัน ประกอบไปด้วย โฉนดที่ดิน ที่ตั้งของที่ดินและมูลค่าซื้อขายในปัจจุบัน ในกรณีที่ใช้ที่ดินเป็นหลักประกันในการกู้ยืม เพื่อประโยชน์ในการสำรวจประเมินราคาของหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันการกู้ยืมให้เพียงพอกับมูลค่าหนี้ของผู้ขอรับสินเชื่อ แต่ถ้าผู้ขอรับสินเชื่อใช้บุคคลค้ำประกันการกู้ยืม ธนาคารต้องการรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อที่อยู่ และสถานที่ทำงานพร้อมทั้งตำแหน่งงานด้วย เพื่อพิจารณาบุคคลค้ำประกันว่าเป็นบุคคลที่ธนาคารเชื่อถือได้ อันจะเป็นประโยชน์ในการติดตามหนี้ต่อไป

สำหรับการพิจารณาวงเงินให้กู้ยืม ธนาคารจะพิจารณาตามประเภทของธุรกิจ ประกอบกับความสามารถในการหารายได้ของกิจการที่ดำเนินงานนั้น

การบริหารงานลูกหนี้และการติดตามหนี้ของการให้สินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย
ของธนาคาร กรุงเทพ จำกัด

การให้สินเชื่อประเภทนี้ หน่วยงานสินเชื่อสาขาแต่ละแห่งของธนาคาร กรุงเทพ เป็นผู้บริหารงานลูกหนี้ และติดตามหนี้ของลูกหนี้ของตนเอง โดยมีวิธีในการบริหารงานลูกหนี้ดังต่อไปนี้

1. การจัดทำบัญชีลูกหนี้ และรับชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ย

ในการให้สินเชื่อส่งเสริมการค้าคนไทยของธนาคาร กรุงเทพ จำกัด มีขั้นตอนในการจัดทำบัญชีลูกหนี้ ดังนี้

1.1 เมื่อมีการจ่ายเงินกู้ ธนาคารจะจัดทำใบสำคัญการจ่ายเงินกู้ (Debit Slip) ขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานในการลงบัญชีลูกหนี้

1.2 จัดทำการ์ด หรือแฟ้มลูกหนี้รายตัว โดยมีรายละเอียดการผ่อนชำระเงินต้น และดอกเบี้ยพร้อมเบี้ยปรับ

1.3 เมื่อลูกหนี้ชำระหนี้ ธนาคารจะทำใบสำคัญการรับเงิน (Credit Slip) พร้อมสำเนา 3 ชุด โดยมอบต้นฉบับให้แก่ลูกหนี้ และนำสำเนาที่เหลือในการลงบัญชีลูกหนี้และบัตรรายตัว

1.4 ตรวจสอบเช็คบัตรลูกหนี้รายตัวทุก ๆ เดือน พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการค้างชำระ เพื่อการติดตามหนี้

2. การติดตามทวงถามผู้ค้างชำระ

เจ้าหน้าที่หน่วยสินเชื่อจะทำการตรวจสอบบัตรลูกหนี้ เป็นประจำทุกเดือน เมื่อพบว่ามิลูกหนี้รายใดผิดนัด ธนาคารจะเร่งรัดติดตามทวงถามอย่างใกล้ชิด โดยหาโอกาสไปติดต่อกับลูกหนี้ถึงสถานที่ประกอบการ เพื่อสอบถามถึงปัญหาในการค้างชำระ ถ้าพบว่าใช้เงินกู้ยัดกับวัตถุประสงค์ประสงค์ของธนาคาร ก็จะดำเนินการบอกเลิกสัญญาทันที แต่ถ้าใช้เงินกู้ออกไปตามวัตถุประสงค์ของธนาคารและไม่สามารถชำระหนี้ได้เนื่องจากมีปัญหาในการดำเนินงาน และเป็นลูกหนี้ที่ดีของธนาคารตลอดมา ธนาคารอาจพิจารณาให้ผ่อนผันให้ แต่เป็นการผ่อนผันให้ในระยะสั้น ในการดำเนินการทวงหนี้มีระยะเวลาในการทวงต่างกันออกไปตามประเภทของลูกหนี้ กล่าวคือ ถ้าเป็นลูกหนี้ที่มีประวัติไม่ดี เช่น บิดพลิ้ว การชำระหนี้เสมอ ๆ หรือมาชำระหนี้ไม่ตรงเวลา ธนาคารจะดำเนินการทวงหนี้ทันทีที่มีการค้างชำระ แต่ถ้าเป็นลูกหนี้ที่ดี มีการชำระตรงเวลาเสมอมา ธนาคารอาจจะทวงถามเมื่อค้างชำระติดต่อกัน 3 งวด เป็นต้น

3. การบอกเลิกสัญญาและดำเนินการตามกฎหมาย

เมื่อลูกหนี้ค้างชำระติดต่อกัน 3 งวด และธนาคารได้ดำเนินการทวงถามตามวิธีการทวงหนี้ของธนาคารแล้ว แต่ยังไม่เป็นผล ธนาคารจะดำเนินการยื่นโน้ตโต้ลูกหนี้เพื่อบอกเลิกสัญญา และดำเนินการทางด้านศาล บังคับให้ลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน มาชำระหนี้ให้กับธนาคารต่อไป แต่ในทางปฏิบัติทำให้สิ้นเชื้อส่งเสริมการค้าของคนไทยนั้น ปรากฏว่ายังไม่มีการดำเนินการในขั้นนี้ เพราะลูกหนี้ส่วนใหญ่มีความสามารถในการชำระหนี้ได้สูงกว่าที่สัญญาไว้กับธนาคาร ทั้งนี้เนื่องมาจากลูกหนี้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานเป็นอย่างดี

การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมของสถาบัน Feduacion de Cajas de Credito¹

ประวัติโดยสังเขปของสถาบัน Feduacion de Cajas de Credito

Federacion de Cajas de Credito (FEDECREDITO) เป็นสถาบันการเงินที่ประสบความสำเร็จในการให้สินเชื่อเป็นอย่างสูงของประเทศเอลซาวาดอร์ โดยมีการจัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทจำกัด เมื่อ ค.ศ. 1943 ซึ่งรัฐบาลเอลซาวาดอร์ ถือหุ้นร้อยละ 49 และยังให้การสนับสนุนทางการเงินด้วย นอกจากนี้ยังมีสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ อีก 39 กลุ่ม เช่น กลุ่มชาวนา กลุ่มธุรกิจขนาดย่อม และกลุ่มนักธุรกิจ เป็นผู้ถือหุ้น สำหรับจุดมุ่งหมายในการจัดตั้งก็เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปสินเชื่อ ให้ความรู้ทางด้านเทคนิค และจัดการฝึกอบรมแก่สมาชิก และผู้ที่ต้องการขอรับความช่วยเหลืออื่น ๆ อีกด้วย โดยกลุ่มเป้าหมายในการช่วยเหลือนี้จะมุ่งไปให้กับผู้ที่มีรายได้น้อยทั้งในเมืองและในชนบท

สถาบัน FEDECREDITO ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมากในการดำเนินงานให้สินเชื่อ ผลกำไรจากการให้สินเชื่อเป็นจำนวน 709,000 โคลอนหรือคิดเป็นอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (rate of return) ร้อยละ 10.6 ในปี 1976

วัตถุประสงค์ในการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม

สถาบัน FEDECREDITO มีวัตถุประสงค์ในการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. เพื่อใช้ เป็นทุนหมุนเวียน
2. เพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบการ
3. เพื่อก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม สถานที่ประกอบการ

ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายในการให้สินเชื่อ คือ ให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น เพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มีรายได้น้อย และเป็นการเพิ่มรายได้ประชาชาติ

การดำเนินงานให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม

ในการดำเนินงานให้สินเชื่อของสถาบัน FEDECREDITO ได้กำหนดเงื่อนไขและวิธีการดำเนินงานให้สินเชื่อ เพื่อธุรกิจขนาดย่อมไว้ ให้มีความยืดหยุ่นได้ ตามวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ สำหรับระเบียบและเงื่อนไขในการขอสินเชื่อมีดังนี้

¹Course on Managing Urban Growth ของ EDI, World Bank, Small bussiness Program in El Salvador, 1978.

1. คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ ผู้ที่มีสิทธิ์ที่จะได้รับสินเชื่อของสถาบัน
FEDCREDITO แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.1 เจ้าของกิจการขนาดเล็ก ซึ่งอยู่ในย่านการค้าของชุมชนหรือ
แหล่งเสื่อมโทรม โดยการดำเนินงานไม่ได้อาศัยการเงินจากธนาคาร

1.2 เจ้าของกิจการขนาดเล็ก ซึ่งอยู่นอกชุมชนหรือแหล่งเสื่อมโทรมมี
การดำเนินกิจการมาแล้วมากกว่า 1 ปี และมีทรัพย์สินน้อยกว่า ๕ 5,000

1.3 กิจการร่วมลงทุน ซึ่งอยู่นอกชุมชน มีทรัพย์สินน้อยกว่า ๕ 10,000

สำหรับกิจการที่มีสิทธิ์จะได้รับสินเชื่อ สถาบันได้กำหนดไว้ 2 ประเภท
ใหญ่ ๆ ได้แก่ กิจการผลิตสินค้า เช่น ตัดเย็บเสื้อผ้า ทำเฟอร์นิเจอร์ แกะสลัก ผลิตภัณฑ์
จากขนสัตว์ เครื่องใช้ในครัวเรือน เป็นต้น และกิจการประเภทบริการ เช่น ร้านอาหาร
ร้านขายของชำ ร้านถ่ายรูป ร้านตัด-ทำผม ร้านซ่อมประปา และบริการขนส่งต่าง ๆ

2. วงเงินให้กู้ และระยะเวลาการชำระหนี้เงินกู้ ทางสถาบันมิได้กำหนดไว้
ตายตัว แต่ได้วางหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ให้ยืดหยุ่นได้ตามประเภทของธุรกิจ และตามวัตถุประสงค์
ของการใช้เงินทุนนั้น ดังแสดงไว้ในตารางที่ 9 ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 แสดงวงเงินให้กู้ยืม และระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ของการให้สินเชื่อเพื่อประกอบ

ธุรกิจขนาดย่อมของสถาบัน FEDECRED ITO ปี พ.ศ. 2521

วัตถุประสงค์	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	จำนวนเงินกู้ (ล้านบาท)		ระยะเวลา ชำระคืน (ปี)	ระยะเวลา ปลอดหนี้ (เดือน)	หมายเหตุ
		ต่ำสุด	สูงสุด			
1. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน ในการประกอบการ	3.0	100	6,000	1-2	6	สำหรับกิจการรวมทุน
2. เพื่อซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้ในการ ประกอบการ	3.0	100	6,000	1-5	12	วงเงินกู้สูงสุด ไม่เกิน 12,000 บาทในทุก ๆ วัตถุประสงค์
3. เพื่อการก่อสร้าง ปรับ ปรุงซ่อมแซมสถานที่ ประกอบการ	1.5	250	6,000	2-12	12	
	7.5					

แหล่งที่มา: รายงานการสัมมนาเรื่อง สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม ณ ประเทศเอลซาวาดอร์ พ.ศ. 2521, หน้า 10.

จากตารางจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ขอสินเชื่อที่เป็นเจ้าของกิจการขนาดเล็ก และ
วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมไปเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนหรือเพื่อซื้อ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการดำเนินงานจะได้รับประมาณ 100-6,000 บาท หรือคิดเป็นเงินไทย 800-48,000 บาท แต่ถ้าเป็นเงิน
ทุนเพื่อการก่อสร้างซ่อมแซมสถานที่ประกอบการ จะได้รับประมาณ 250-6,000 บาท หรือ
คิดเป็นเงินไทยประมาณ 2,000-48,000 บาท และในการกู้ยืม กำหนดให้ชำระคืนเงินกู้เป็น
รายเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน โดยมีระยะชำระคืนเงินกู้ภายใน 1-2 ปี และมีระยะเวลาปลอด
หนี้ 6 เดือน สำหรับกู้ไปเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน แต่ถ้าการกู้ยืมไปเพื่อซื้อ เครื่องมือและเครื่องใช้
ในการประกอบการจะต้องชำระคืนเงินกู้ ภายในระยะเวลา 1-5 ปี โดยมีระยะเวลาปลอด
หนี้ 1 ปี และสำหรับการกู้ยืมไปเพื่อการก่อสร้างปรับปรุงและซ่อมแซมสถานที่ประกอบการจะต้อง
ชำระคืนเงินกู้ภายในระยะเวลา 2-12 ปี โดยมีระยะเวลาปลอดหนี้ 1 ปี แต่สำหรับกิจการ
ร่วมลงทุนวงเงินสูงสุดในการให้กู้ยืมในทุกวัตถุประสงค์จะไม่เกิน 12,000 บาท โดยมีเงื่อนไข
การชำระหนี้เช่นเดียวกับเจ้าของกิจการขนาดเล็ก อย่างไรก็ตามในการกู้ยืมจะได้กำหนดระยะเวลา
เวลาชำระหนี้ไว้แล้ว ผู้กู้สามารถชำระหนี้คืนเงินกู้ก่อนกำหนดได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงระยะเวลา

ปลอดหนี้ แต่ถ้าผู้กู้ใช้ระยะเวลาปลอดหนี้ตามที่ได้กำหนดไว้ ผู้กู้จะต้องส่งดอกเบี้ยเป็นรายเดือน ในระหว่างเวลาปลอดหนี้

3. อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม ในการให้กู้ยืม สถาบันจะคิดดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ซึ่งเท่ากับอัตราสูงสุดของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย เอลซาวาดอร์ นอกจากนี้สถาบันจะคิดค่าธรรมเนียมในการให้กู้ยืมในอัตราร้อยละ 1.5 ของวงเงินกู้ ซึ่งจะ เก็บจากการกู้ยืมครั้งแรก แต่เนื่องจากผู้กู้ส่วนใหญ่มีรายได้น้อย ฉะนั้นสถาบันจะเรียกเก็บก่อน เพียงร้อยละ 0.5 และอีกร้อยละ 1 จะเก็บเมื่อได้รับอนุมัติให้กู้แล้ว โดยหักจากจำนวนเงินกู้ ค่าธรรมเนียม จำนวนร้อยละ 1 ก็ไม่ต้องจ่าย นอกจากนี้สถาบันจะหักเงินของผู้กู้ไว้อีกร้อยละ 5 เพื่อเป็นการออมทรัพย์ของผู้กู้ด้วย โดยหักจากเมื่อผู้กู้รับเงินกู้ไป

รายได้จากค่าดอกเบี้ยร้อยละ 15 นั้น สถาบันจะนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้สินเชื่อ ซึ่งประกอบไปด้วย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการให้กู้ อันได้แก่ ค่าจ้างบุคคลากร และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์โครงการให้สินเชื่อ ค่าจ้างบุคคลากรให้การพิจารณาให้กู้และจ่ายเงิน-เก็บเงินกู้ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 2.5 ค่าใช้จ่าย ในการฝึกอบรมบุคคลากรและฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นจำนวนร้อยละ 44 สำรองหนี้สูญร้อยละ 1.5 และต้นทุนของเงินทุน ซึ่งได้แก่ดอกเบี้ยของเงินทุนซึ่งหามาจากแหล่งต่าง ๆ คิดเป็นอัตราดอกเบี้ย โดยเฉลี่ยร้อยละ 6.6 ฉะนั้นค่าธรรมเนียมที่ได้รับในการให้กู้ยืมร้อยละ 1.5 ของวงเงินให้กู้ คือส่วนที่สถาบันสามารถนำไปเป็นทุนหมุนเวียนในการให้กู้ยืมได้อีกต่อไป

4. หลักประกัน การดำเนินงานในด้านหลักประกัน สถาบันฯ ได้กำหนด หลักประกันให้สัมพันธ์ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ดังนี้

4.1 กรณีที่นำเงินกู้ไปใช้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน ผู้ที่จะขอเงินจะต้องดำเนินการจัดตั้ง หรือรวมกลุ่มผู้ที่มีความประสงค์จะขอเงินในประเภทเดียวกันให้ได้อย่างน้อย 5 คน และไม่เกิน 10 คน ซึ่งทุกคนในกลุ่มจะต้องเป็นผู้ค้ำประกันให้กับสมาชิกในกลุ่ม เป็นลักษณะของ รุกินทาง และเมื่อจัดตั้งหรือรวมกลุ่มได้แล้ว จะต้องตั้งตัวแทนของกลุ่ม เป็นผู้ดำเนินการแทน กลุ่มในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเก็บเงิน การติดต่อกับสถาบันและการติดตามหนี้ นอกจากนี้ ถ้าผู้กู้คนใดในกลุ่มไม่ชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันร่วมในกลุ่มจะต้องร่วมกันรับผิดชอบชำระแทน

4.2 กรณีที่นำเงินไปใช้เพื่อซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินงาน หรือเพื่อใช้ในการก่อสร้าง ปรับปรุงและซ่อมแซมอาคารผู้กู้จะต้องนำอสังหาริมทรัพย์ที่จำนองได้ เป็นหลักประกัน ถึงแม้ว่าเงินที่กู้ยืมนั้นเพียงเล็กน้อยก็ตาม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการก่อให้เกิดความมั่นคงแก่สถาบัน ลดหนี้สูญ และเพื่อมีเงินทุนหมุนเวียนในการให้กู้ยืมต่อไป

สำหรับวิธีการดำเนินงานให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมของสถาบัน FEDECREDITO แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 4 หน่วย ได้แก่หน่วยพิจารณาสินเชื่อ คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อ หน่วยจ่ายเงินกู้และบัญชีและหน่วยเก็บเงิน ทั้ง 4 หน่วยงานนี้จะแบ่งหน้าที่ในการทำงานโดยอิสระ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการทำงาน วิธีการดำเนินงานของหน่วยต่าง ๆ มีดังนี้

ก. การประชาสัมพันธ์ การยื่นคำขอกู้และการพิจารณาให้สินเชื่อ เพื่อธุรกิจขนาดย่อม

การประชาสัมพันธ์โครงการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม และการรับคำขอกู้ เป็นหน้าที่โดยตรงของหน่วยพิจารณาสินเชื่อ แต่การพิจารณาการให้สินเชื่อ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ 2 หน่วย คือ หน่วยพิจารณาสินเชื่อ และคณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อ โดยแบ่งหน้าที่ในการพิจารณาให้กู้ตามวงเงินและวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม กล่าวคือ หน่วยพิจารณาสินเชื่อจะพิจารณาการให้สินเชื่อสำหรับวงเงินที่ขอกู้ ต่ำกว่า 1,500 โคนโสม โดยมีวิธีการพิจารณาและแบ่งหน้าที่ในการพิจารณา ตามวัตถุประสงค์ของการนำเงินไปใช้ ถ้าหากวัตถุประสงค์ของการใช้เงินเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน พนักงานในหน่วยสินเชื่อซึ่งรับเรื่องจะเป็นผู้พิจารณาด้วยตนเอง และมีวิธีการพิจารณาไม่เข้มงวดมากนัก โดยจะพิจารณาในคำขอเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการนำเงินไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน และรายได้ของธุรกิจมีเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและรวดเร็วทั้งผู้ให้กู้และผู้ขอกู้ ตามปกติจะใช้เวลาในการพิจารณาเพียง 1 สัปดาห์ แต่ถ้านำเงินไปใช้เพื่อซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำงานหรือเพื่อการก่อสร้าง ปรับปรุงซ่อมแซมสถานประกอบการ เจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าหน่วยในหน่วยพิจารณาสินเชื่อ เป็นผู้พิจารณาการให้กู้ยืมและจะพิจารณาเข้มงวดกว่าการนำเงินไปใช้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน เพราะการให้กู้ยืมทั้ง 2 วัตถุประสงค์นั้นทำให้สถาบันมีเงินทุนหมุนเวียนกลับมาช้ากว่า เพราะระยะเวลาในการชำระหนี้ยาวนานกว่าเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียน โดยในการพิจารณาจะ

ส่งเจ้าหน้าที่ไปสำรวจสถานที่ทำการ และหาข้อมูลประกอบคำขอสินเชื่อ เช่น ประเภทของ
 กิจกรรมที่ประกอบการค้า ท่าเลที่ตั้ง อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบการค้า แล้วพิจารณาสินเชื่อจาก
 ข้อมูลเหล่านั้น สำหรับกรณีที่ว่าเงินสินเชื่อสูงกว่า 1,500 โคลน ในทุก ๆ วัตถุประสงค์
 เจ้าหน้าที่ของหน่วยสินเชื่อจะไปตรวจสอบกิจการของผู้ขอู้และจะจัดทำรายการการศึกษาความ
 เหมาะสมของโครงการที่ขอสินเชื่อให้คณะกรรมการพิจารณาการกู้ ซึ่งประกอบไปด้วยกรรม
 การ 3 คน แต่งตั้งจากตัวแทนของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ตัวแทนจากฝ่ายการเงิน ตัวแทน
 จากฝ่ายสินเชื่อและตัวแทนสมาชิกของสถาบัน พิจารณาการให้กู้ยืมโดยพิจารณารายละเอียดของ
 ผู้ขอเกี่ยวกับฐานะ และหนี้สินของผู้ขอู้ อาชีพและรายได้ของผู้ขอู้ รวมทั้งพิจารณารายงาน
 ความเป็นไปได้ของโครงการ เกี่ยวกับที่ตั้งของธุรกิจ ฐานะทางการเงินของกิจการนั้น ๆ ด้วย
 ว่ามีความเหมาะสมที่จะให้สินเชื่ออย่างไร ถ้าหากคณะกรรมการพิจารณาแล้วว่า ผู้ที่ขอู้ไม่มีหนี้
 สินล้นพันตัวและโครงการที่จะดำเนินการนั้นมีที่ตั้งที่เหมาะสม ประเภทของธุรกิจมีโอกาสที่ประสพ
 ผลสำเร็จอย่างดี ก็จะพิจารณาให้สินเชื่อ ปกติจะใช้เวลาในการพิจารณาของคณะกรรมการเพียง
 1 เดือน

สำหรับการพิจารณาวงเงินให้กู้นั้น หน่วยพิจารณาสินเชื่อและ
 คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อ จะพิจารณาให้กู้นตามวงเงินที่ผู้ขอู้แจ้งขอู้ แต่ทั้งนี้จะพิจารณาวง
 เงินกู้นให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และประเภทของธุรกิจที่จะนำเงินกู้นไปใช้ด้วย โดยไม่เกินวง
 เงินสูงสุดที่สถาบันได้กำหนดไว้

ข. การทำสัญญา

เมื่อผู้ขอสินเชื่อได้รับการพิจารณาให้สินเชื่อแล้ว หน่วยสินเชื่อ
 จะดำเนินการติดต่อผู้ขอรับสินเชื่อ เพื่อมาทำสัญญา ณ หน่วยสินเชื่อ พร้อมทั้งส่งเรื่องไปยัง
 หน่วยจ่ายเงินกู้น และบัญชีเพื่อจ่ายเงินให้แก่ผู้ขอรับสินเชื่อต่อไป

ค. การจ่ายเงินกู้น

หน่วยจ่ายเงินกู้นและบัญชี จะทำหน้าที่จ่ายเงินกู้นให้แก่ลูกหนี
 ตามจำนวนที่อนุมัติให้กู้น หักด้วยค่าธรรมเนียมการกู้นร้อยละ 1 และจะจ่ายเงินกู้นให้แก่ลูกหนีโดย
 แบ่งการจ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ในการกู้น ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน หรือเพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน สถาบันจะจ่ายเป็นเงินสดเต็มวงเงินที่จะได้รับ โดยจ่ายให้แก่ลูกหนี้โดยตรง

2. วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อการก่อสร้าง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมสถานที่ประกอบการ จะจ่ายเงินให้ลูกหนี้เป็นงวด ๆ ตั้งแต่ 2 งวดขึ้นไป โดยมีการจ่ายเงินล่วงหน้าให้จำนวนหนึ่งก่อน และจะจ่ายครั้งต่อไป เมื่อพิจารณาโดยหน่วยจ่ายเงินแล้ว เห็นว่าลูกหนี้ได้นำเงินส่วนแรกไปใช้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย โดยการตรวจสอบความก้าวหน้าของการก่อสร้าง และการจ่ายเงินค่าวัสดุจะจ่ายตามใบสั่งของ สำหรับค่าแรงจะจ่ายตามบัญชีค่าแรงที่มีลายเซ็นของคนงาน

หลังจากที่จ่ายเงินให้แก่ลูกหนี้แล้ว หน่วยเก็บเงินและบัญชีจะดำเนินการจัดทำเอกสารสำคัญการจ่ายเงิน 3 ชุด ประกอบไปด้วยรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ชื่อลูกหนี้ วงเงินกู้ อัตราดอกเบี้ย และการชำระเงิน เพื่อให้ลูกหนี้เก็บไว้เป็นหลักฐาน 1 ชุด ส่งให้หน่วยเก็บเงิน 1 ชุด เพื่อดำเนินการรับชำระหนี้ และอีก 1 ชุด สำหรับหน่วยจ่ายเงินและบัญชี เพื่อลงบัญชีลูกหนี้

ง. การรับชำระหนี้ การบริหารงานลูกหนี้ และการติดตามหนี้

ในการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมของสถาบัน FEDECREDITO หน่วยเก็บเงินจะทำหน้าที่ในการรับชำระหนี้ของผู้กู้ เป็นประจำทุกเดือนแล้วส่งเอกสารสำคัญการรับชำระหนี้ให้แก่หน่วยจ่ายเงินกู้ และบัญชี เพื่อบันทึกบัญชีลูกหนี้ และในการรับชำระหนี้ นั้น หน่วยเก็บเงินได้กำหนดให้มีการชำระได้ 3 วิธี เพื่อความสะดวกของผู้ขอกู้ และเพื่อประโยชน์ในการติดตามหนี้ของสถาบันด้วยซึ่งได้กำหนดวิธีการไว้ดังนี้

1. ผู้กู้มาชำระที่หน่วยเก็บเงิน ซึ่งอยู่ที่สำนักงานกลาง การรับชำระหนี้วิธีนี้จะใช้ในกรณีที่เป็นเงินกู้ ระยะสั้น ๆ เพราะเป็นการสะดวกและรวดเร็วแก่หน่วยเก็บเงินจะได้ไม่ต้องส่งเจ้าหน้าที่ไปเก็บ ทั้งเป็นการแบ่งประเภทของลูกหนี้ที่จะติดตามหนี้ด้วย

2. เจ้าหน้าที่ของหน่วยเก็บเงิน จะเป็นผู้ไปเก็บเงิน ณ สถานที่ที่ผู้กู้ประกอบการ โดยใช้บัตรซึ่งมีอยู่ที่ผู้กู้และหน่วยเก็บเงินเป็นเอกสารสำคัญในการ

บันทึกการจ่ายเงินเบื้องต้น ทั้งนี้เพื่อผู้กู้จ่ายเงินจะมีการเจาะลงในบัตรทั้งของผู้กู้และของหน่วยเก็บเงินแล้วหน่วยเก็บเงินส่งหลักฐานบัตรที่เจาะแล้วให้หน่วยจ่ายเงินกู้และบัญชีบันทึกรายการรับชำระหนี้ต่อไป

3. โดยจัดผู้กู้เป็นกลุ่ม และมีตัวแทนของกลุ่มเป็นผู้เก็บเงินจัดส่งให้แก่หน่วยเก็บเงิน ทั้งนี้สถาบันจะมีคำตอบแทนให้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

วิธีการเก็บเงิน 2 วิธีหลังใช้ได้ผลดีมาก สำหรับการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม ทั้งนี้เพราะสามารถเก็บเงินได้ตามเวลาที่กำหนด ทำให้สถาบันมีเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการกู้ยืมต่อไป และยังได้ติดตามผลการดำเนินงานของผู้กู้พร้อมทั้งสามารถทราบถึงปัญหาของผู้กู้ เพื่อร่วมกันพิจารณา และแก้ไขปัญหาด้วย

สำหรับการบริหารลูกหนี้และการติดตามหนี้ นั้น มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ 3 หน่วย คือ หน่วยเก็บเงิน หน่วยจ่ายเงินและบัญชี และฝ่ายกฎหมาย โดยเมื่อลูกหนี้ชำระหนี้โดยวิธีใดก็ตาม หน่วยเก็บเงินจะส่งเอกสารให้หน่วยจ่ายเงินและบัญชีบันทึกรายการเป็นประจำทุกเดือน เมื่อผู้กู้ผิดนัดไม่ชำระหนี้หน่วยเก็บเงินจะทำหน้าที่ติดตามทวงถามให้ผู้กู้มาชำระหนี้ ถ้าผิดนัดติดต่อกันมากกว่า 3 งวด จะส่งให้ฝ่ายกฎหมายเป็นผู้ติดตามต่อไป แต่ในการดำเนินงานให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม มีจำนวนเพียงไม่ถึงร้อยละ 1 ของผู้ขอกู้ที่ส่งให้ฝ่ายกฎหมายติดตามหนี้ ทั้งนี้เพราะวิธีการรับชำระหนี้ ที่มีประสิทธิภาพ และหน่วยเก็บเงินได้ติดตามการดำเนินงานของลูกหนี้อย่างใกล้ชิด

การให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิค และการฝึกอบรม

จากประสบการณ์ของสถาบัน FEDECREDITO พบว่าการให้สินเชื่อโดยให้เงินกู้ อย่างเดียว ไม่สามารถช่วยเหลือผู้กู้ได้อย่างเต็มที่ ฉะนั้นสถาบันจึงได้จัดให้มีโครงการช่วยเหลือทางด้านเทคนิคและการฝึกอบรมโดยรับสมาชิก 2 ประเภทด้วยกันคือ ผู้ที่ต้องการได้ประสิทธิภาพและความชำนาญใหม่ ๆ และผู้ที่ยืมที่ต้องการความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคโดยมีหลักสูตรการฝึกอบรมเบื้องต้นเกี่ยวกับ การบัญชี การจัดหาวัตถุดิบ การควบคุมวัตถุดิบและจัดเก็บ ฯลฯ นอกจากนั้น ยังได้มีการคัดเลือกบุคคลจากผู้ที่ขอชมเชย เพื่อเป็นตัวแทนในการแก้ปัญหาเฉพาะจุดของแต่ละกิจการด้วย

ผลที่ได้รับจากแผนงานการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม

ผลที่ได้รับจากการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมของสถาบันดังกล่าว ได้รับผลตามจุดมุ่งหมาย กล่าวคือ มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น การลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ของผู้กู้

ก. การจ้างงานเพิ่มขึ้น

ในการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมเป็น 3 ประเภทคือ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบการเพิ่มซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานและเพื่อการก่อสร้าง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมสถานที่ประกอบการนับจากการสำรวจพบว่า การให้กู้ยืมไปเพื่อวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ชนิดนั้น ทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 10 กล่าวคือ วงเงินให้กู้ไปทั้งสิ้น 8,640 ล้านบาท ทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น 4,800 งาน โดยที่ 1 งาน มีต้นทุนโดยเฉลี่ย 1,800 บาท แต่การจ้างงานที่เพิ่มขึ้นนั้น เป็นการเพิ่มขึ้นเนื่องมาจาก การให้กู้ยืมเพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน เป็นสัดส่วนที่สูงกว่าการให้กู้ยืม เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ โดยมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นถึง 4,700 งานในขณะที่การให้กู้ยืมเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนทำให้การจ้างงานเพิ่มขึ้น เพียง 30 งานและเพิ่มขึ้น 70 งาน จากการให้กู้ไปเพื่อการก่อสร้างซ่อมแซมหรือปรับปรุงสถานที่ประกอบการ หรือกล่าวได้ว่า การให้กู้ยืมในวงเงิน 100,000 บาท เพื่อวัตถุประสงค์ในการเป็นทุนหมุนเวียน ทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น .36 งาน หรือเพิ่มการซื้อ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน ทำให้การจ้างงานเพิ่มขึ้น 55 งานหรือเพื่อการก่อสร้างซ่อมแซมหรือปรับปรุงสถานที่ประกอบการ ทำให้การจ้างงานเพิ่มขึ้น .82 งาน

ข. การลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ของผู้กู้

ในการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม อัตราดอกเบี้ยที่ผู้กู้จะต้องชำระให้แก่สถาบันฯ เพียงร้อยละ 15 ต่อปี ในขณะที่การกู้ยืมจากนายทุนเงินกู้โดยทั่วไป จะต้องจ่ายดอกเบี้ยสูงที่สุดถึงร้อยละ 12 ต่อวัน สำหรับการกู้ในระยะเวลายาวนาน ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยที่ผู้กู้สามารถประหยัดได้ จึงได้แสดงตัวอย่างการประหยัดอย่างต่ำสุด โดยสมมุติว่า ในการกู้ยืมเงิน จำนวน 600 บาท ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 50 ต่อปี และสมมุติว่า ยอดเงินกู้มีเฉลี่ย 300 บาท ตลอดปีจะต้องเสียดอกเบี้ย 150 บาท เปรียบเทียบกับการกู้จาก FEDECREDITO จะเสียดอกเบี้ยเพียง 45 บาท สามารถประหยัดได้ 105 บาท หรือประมาณร้อยละ 5 ของรายได้ทั้งปีของผู้มีรายได้เฉลี่ย 2,000 บาทต่อปี ซึ่งเป็นรายได้ของผู้มีรายได้อันดับกลาง

ตารางที่ 10 แสดงการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นจากการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม
แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อ ปี พ.ศ. 2520

วัตถุประสงค์ในการให้สินเชื่อ	จำนวนเงินกู้ (ล้านบาท)	การจ้างงาน ที่เพิ่มขึ้น (งาน)	การจ้างงาน ที่เพิ่มต่อเงิน กู้ 100,000 บาท	หมายเหตุ
1. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการ ประกอบกิจการ	5.640	30	.36	1 งานต้นทุนเฉลี่ย 1,800 บาท
2. เพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ ในการทำงาน	2.000	4,700	55	
3. เพื่อการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงสถานที่ประกอบกิจการ	1.000	70	.82	
รวม	8.640			

แหล่งที่มา: รายงานการสัมมนาเรื่อง สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม ณ ประเทศ เอลซาวาตอร์,
พ.ศ. 2521, หน้า 35.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้จากเงื่อนไขของการกู้ยืม สถาบันจะหักเงินกู้ไว้ร้อยละ 5 ของจำนวนเงินกู้ที่ได้รับ เพื่อช่วยเหลือผู้กู้ยืมได้ปรับปรุงกิจการของตนเองโดยการออมทรัพย์ ซึ่งทางสถาบันจะคิดดอกเบี้ยไว้ในอัตราที่เท่ากับธนาคารพาณิชย์คิดให้ และจะจ่ายคืนให้แก่ผู้กู้เมื่อผู้กู้ชำระคืนเงินกู้ครบจำนวน แต่ในแต่ละปีผู้กู้จะได้รับดอกเบี้ยจากเงินที่ออมไว้นั้น สิ่งทำให้ผู้กู้สามารถนำเงินดังกล่าวมาปรับปรุงกิจการหรือเพิ่มเงินทุนในการดำเนินงาน ภายหลังจากชำระเงินคืนครบจำนวนแล้ว พร้อมกันนี้สถาบันจะได้ประโยชน์จากเงินจำนวนนี้ เพื่อนำไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนให้ผู้กู้ยืมได้ในช่วงเวลาที่ยังชำระคืนเงินกู้ไม่ครบจำนวนด้วย

จากการศึกษาขบวนการและวิธีการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินทั้งสองแล้ว เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้ทำการเปรียบเทียบขบวนการและวิธีการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินทั้งสองที่กล่าวมานั้น กับวิธีการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรมในเขตกรุงเทพมหานคร ดังแสดงไว้ในตารางที่ 11 ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	การให้สินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรม ในเขตกรุงเทพมหานคร	การให้สินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย ของธนาคาร กรุงเทพ จำกัด	การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมของสถาบัน FEDECREDITO ในประเทศเอลซัลวาดอร์
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบการค้า 2. เพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ ในการทำงาน 3. เพื่อซ่อมแซมสถานที่ประกอบการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบการค้า 2. เพื่อการปรับปรุงซ่อมแซม ตกแต่งร้านค้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบการค้า 2. เพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบการ 3. เพื่อก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมสถานที่ประกอบการ
เงื่อนไขการขอกู้			
2.1 คุณสมบัติของผู้กู้	เป็นผู้ที่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรมที่การเคหะแห่งชาติเข้าไปปรับปรุงทางกายภาพแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นบุคคลหรือนิติบุคคล ที่มีสัญชาติไทย 2. เป็นเจ้าของและผู้ดำเนินงานด้วยตนเอง 3. มีประสบการณ์ในการประกอบการค้ามาก่อน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นเจ้าของกิจการขนาดเล็กที่อยู่ในย่านชุมชนหรือแหล่งเสื่อมโทรม 2. เป็นเจ้าของกิจการขนาดเล็กนอกชุมชน 3. เป็นกิจการร่วมลงทุน
2.2 วงเงินให้กู้	ไม่เกิน 10,000 บาท	ไม่ได้กำหนดตายตัว แต่ให้วงเงินกู้ตามทะเบียนการค้า คือ ร้านค้าหรือบริษัทจำกัด	ไม่ได้กำหนดไว้ตายตัว โดยยึดต้นทุนตามประเภทของธุรกิจ และวัตถุประสงค์ของการใช้เงินกู้
2.3 ระยะเวลาให้กู้ยืม	ตั้งแต่ 1-4 ปี แล้วแต่ธนาคารจะกำหนดไว้ในช่วงต่าง ๆ	แบ่งตามวงเงินกู้ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. วงเงินกู้ ตั้งแต่ 0-50,000 บาทระยะเวลากู้ไม่เกิน 30 เดือน 2. วงเงินกู้ ตั้งแต่ 50,000-100,000 บาทระยะเวลากู้ไม่เกิน 42 เดือน 3. วงเงินกู้ ตั้งแต่ 100,001 บาทขึ้นไประยะเวลากู้ไม่เกิน 48 เดือน 	แบ่งตามวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ โดยมีระยะเวลาต่ำสุด 12 เดือน และสูงสุด 144 เดือน
2.4 การชำระคืนเงินกู้และดอกเบี้ย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยร่วมกันเป็นรายเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน เป็นจำนวนเงินร้อยละ 5 ของยอดเงินกู้ 2. ไม่มีระยะเวลาปลอดหนี้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยแยกกัน 2. มีระยะเวลาปลอดหนี้เงินต้น สำหรับการกู้ยืมเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง เป็นเวลา 7 เดือน 3. ไม่มีระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย ในทุกวัตถุประสงค์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นรายเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน 2. มีระยะเวลาปลอดหนี้ ในทุก ๆ วัตถุประสงค์โดยมีระยะเวลาปลอดหนี้ตั้งแต่ 6-12 เดือน 3. ไม่มีระยะเวลาปลอดดอกเบี้ยในทุกวัตถุประสงค์
2.5 อัตราดอกเบี้ย	เปลี่ยนตามอัตราดอกเบี้ยในตลาด	คิดอัตราดอกเบี้ยตามชนิดของหลักทรัพย์ที่ค้ำประกัน	คิดเป็นอัตราเดียว คือร้อยละ 15 ต่อปี
2.6 หลักประกันการกู้ยืม	กำหนดให้ใช้บุคคล และกองทุนค้ำประกันเงินกู้เป็นหลักประกันการกู้ยืม	กำหนดให้ใช้หลักประกันได้ 3 ชนิดตามความประสงค์ของผู้ขอกู้ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. บุคคลที่ธนาคารเชื่อถือได้ 2. บัญชีเงินฝากประเภทใดประเภทหนึ่ง ส่วนมาเป็นประกันเพิ่มวงเงินกู้ 3. อสังหาริมทรัพย์ จดจำนองเป็นประกัน 	กำหนดหลักประกันกู้ยืมไปตามวัตถุประสงค์ของการนำเงินกู้ไปใช้ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนให้ใช้กลุ่มบุคคลค้ำประกันซึ่งกันและกัน 2. เพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานหรือเพื่อใช้ในการก่อสร้าง สถานที่ประกอบการ ให้ใช้สังหาริมทรัพย์ จดจำนองเป็นประกัน
2.7 อัตราดอกเบี้ย (ต่อปี)	ร้อยละ 2 ของวงเงินที่ค้ำจำนอง	ร้อยละ 2.5 ของวงเงินที่ค้ำจำนอง	

	<p>การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมในแหล่ง เสื่อมโทรมในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>การให้สินเชื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด</p>	<p>การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมของสถาบัน FEDECREDITO ในประเทศเอลซัลวาดอร์</p>
<p>การขอแบบฟอร์มและยื่นคำขอกู้</p>	<p>ขอแบบฟอร์มคำขอกู้ ๗ การเคหะแห่งชาติและยื่นคำขอกู้ ๗ ธนาคารกรุงไทย</p>	<p>กำหนดให้มีการขอคำขอกู้และยื่นคำขอกู้ ๗ สถานที่ ต่าง ๆ มากกว่า 1 แห่ง</p>	<p>กำหนดให้มีการขอคำขอกู้ และยื่นคำขอกู้ ๗ สถานที่เพียงแห่งเดียว</p>
<p>วิธีการดำเนินงานให้สินเชื่อ</p>	<p>การเคหะแห่งชาติร่วมกับธนาคาร กรุงไทย จำกัด</p>	<p>คณะกรรมการสำนักงานเงินทุน ส่งเสริมการค้าคนไทย เป็นผู้อนุมัติสินเชื่อ แต่เพียงในนามผู้ที่พิจารณาสินเชื่อ ที่แท้จริง ก็คือธนาคาร</p>	<p>แบ่งหน้าที่ในการพิจารณาตามวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม และวงเงินที่ขอกู้ โดยมีผู้กำหนดที่อนุมัติ คือ เจ้าหน้าที่หน่วยสินเชื่อที่รับ เรื่อง หัวหน้าหน่วยสินเชื่อ และคณะกรรมการพิจารณาการกู้ยืม</p>
<p>4.1 ผู้มีหน้าที่พิจารณาอนุมัติให้สินเชื่อ</p> <p>4.2 หลักการพิจารณาให้สินเชื่อ</p>	<p>1. พิจารณาในหลักนโยบายของธนาคาร</p> <p>2. พิจารณาในหลักความสามารถในการชำระหนี้ ความเชื่อถือ และความมั่นคง โดยพิจารณาประวัติ ของผู้ขอสินเชื่อโดยวิธีสอบถามภาระหนี้สินโดยตรง</p>	<p>1. พิจารณาในหลักนโยบายของธนาคาร</p> <p>2. พิจารณาในหลักความสามารถในการชำระหนี้ ความเชื่อถือ และความมั่นคง โดยพิจารณาเกี่ยวกับ ประวัติของผู้ขอสินเชื่อมากกว่าจะสอบถามเกี่ยวกับ ภาระหนี้สินโดยตรงจากผู้ขอสินเชื่อ</p> <p>3. พิจารณาต้นหลักประกัน โดยพิจารณาหลักประกันให้คุ้ม กับมูลค่าหนี้</p>	<p>ไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอน แต่กำหนดไว้กว้าง ๆ</p>
<p>4.3 วิธีพิจารณาสินเชื่อ</p>	<p>1. กรณีไม่กองทุนฯ การเคหะแห่งชาติพิจารณาการให้ สินเชื่อเบื้องต้น ธนาคารกรุงไทย พิจารณาการให้ สินเชื่อและวงเงินกู้ตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ตามข้อ 4.2 โดยพิจารณาในหลักประกันและหลักนโยบายก่อนพิจารณา ด้านความมั่นคง และความสามารถการชำระหนี้</p> <p>2. กรณีกองทุนฯ ธนาคารกรุงไทย เป็นผู้พิจารณาให้ สินเชื่อและวงเงินกู้ก่อน ตามหลักการพิจารณาสินเชื่อ และการเคหะแห่งชาติพิจารณาการค้าประกันโดยวิธี ประเมินคะแนน</p>	<p>พิจารณาเรียงลำดับจากข้อ 4.2 ตามลำดับ 1, 2, 3 เพื่อการประหยัดเวลา</p>	<p>พิจารณาโดยคำนึงถึงวงเงินทุนเป็นสำคัญและมอบอำนาจในการตัดสินใจ ให้กับเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ</p>

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรม ในเขตกรุงเทพมหานคร	การให้สินเชื่อส่งเสริมการค้าของ คนไทย ของธนาคาร กรุงเทพ จำกัด	การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมของสถาบัน FEDECREDITO ในประเทศเอลซัลวาดอร์
4.4 การพิจารณาวงเงินกู้	พิจารณาตามประเภทธุรกิจ และวงเงินกู้ที่ผู้ขอสินเชื่อมาประกอบกัน	พิจารณาตามประเภทธุรกิจและความสามารถในการ หารายได้ของธุรกิจที่ขอสินเชื่อ	พิจารณาตามประเภทของธุรกิจ และวัตถุประสงค์ในการนำ เงินไปใช้
4.5 การจ่ายเงินกู้	จ่ายให้แก่ลูกหนี้เต็มวงเงินอนุมัติครั้งเดียวในวันทำสัญญา	จ่ายให้แก่ลูกหนี้เต็มวงเงินอนุมัติครั้งเดียวในวัน ทำสัญญา	แบ่งจ่ายเป็นหลายงวด ตามวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
4.6 การติดตามทางตามยู่ค้ำชำระ			
4.6.1 ผู้ที่มีหน้าที่ติดตามหนี้	เป็นหน้าที่ร่วมกันระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐ	เป็นหน้าที่โดยตรงของธนาคาร	เป็นหน้าที่โดยตรงของหน่วยเก็บเงิน
4.6.2 วิธีติดตามหนี้	ใช้วิธีส่งเป็นหนังสือทวงหนี้ก่อนจึงออกไปพบลูกหนี้ภายหลังที่ได้ ทวงเป็นหนังสือหลายครั้งแล้ว	เจ้าหน้าที่ของธนาคารไปติดต่อกับลูกหนี้ถึงสถานที่ ประกอบการและสอบถามการค้างชำระ	เจ้าหน้าที่หน่วยเก็บเงินจะติดตามทางตามยู่ค้ำชำระ การในทุกครั้งที่ค้างชำระ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการเปรียบเทียบขบวนการและวิธีการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินทั้งในประเทศ และต่างประเทศกับการให้สินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรมในเขตกรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตารางที่ 11 แล้ว พอที่จะสรุปจุดอ่อนของการให้สินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรมในเขตกรุงเทพมหานครได้ดังนี้

1. หลักประกันการกู้ยืม การกำหนดหลักประกันในการให้สินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรมในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้บุคคลและกองทุนค้ำประกันเงินกู้ นั้นเป็นการกำหนดที่ไม่มีการยืดหยุ่น เพราะผู้กู้ที่มีหลักประกันอย่างอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้ก็ไม่สามารถจะใช้หลักประกันนั้น เพื่อการกู้ยืมได้ทำให้การดำเนินงานให้สินเชื่อดังกล่าวไม่สามารถขยายไปยังผู้ที่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรมได้มากเท่าที่ควรจะเป็น การกำหนดให้ผู้กู้สามารถเลือกหลักประกันได้หลายชนิด เช่น ทรัพย์สินของธนาคารกรุงเทพจำกัด หรือของสถาบันการเงิน FEDECREDITO ของประเทศเอลซาวาดอร์ก็ตามอาจทำให้การดำเนินงานขยายตัวออกไปได้มากกว่าการกำหนดหลักประกันแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ขอสินเชื่อสามารถเลือกหลักประกันที่เหมาะสมกับตนเองได้มากขึ้น

2. อัตราเบี้ยปรับ เนื่องจากการให้กู้ยืมเพื่อประกอบธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรม มีวงเงินให้กู้สูงไม่เกิน 10,000 บาท ผ่อนชำระในแต่ละงวดเป็นร้อยละ 5 ของวงเงินกู้ที่ได้รับ ซึ่งเป็นวงเงินสูงสุดที่ผ่อนชำระในแต่ละงวดไม่เกิน 500 บาท อัตราเบี้ยปรับต่อปีเป็นจำนวนร้อยละ 2 ของวงเงินที่ค้างชำระ ทำให้ค่าปรับในแต่ละงวดมีจำนวนไม่มากนัก เมื่อเทียบกับการนำเงินไปใช้ประโยชน์ทางด้านอื่น ๆ ก่อน ดังนั้นการปรับผู้ค้างชำระจึงช่วยกระตุ้นให้ผู้กู้มาชำระหนี้ให้ตรงเวลาได้น้อยมาก

3. วิธีการพิจารณาการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรม ถึงแม้จะได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อไว้แล้ว แต่ไม่มีการกระจายการพิจารณาไปยังระดับต่าง ๆ หรือมอบอำนาจในการตัดสินใจให้แก่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ ดังเช่นตามวิธีของธนาคารกรุงเทพจำกัด ถึงแม้ว่าหน้าที่ในการอนุมัติสินเชื่อจะเป็นของคณะกรรมการสำนักงานเงินกู้ส่งเสริมการค้าของคนไทย แต่เนื่องจากธนาคารเป็นผู้รับผิดชอบการปล่อยสินเชื่อและธนาคารก็ได้วิเคราะห์ผู้ขอสินเชื่อแล้ว ฉะนั้นเพื่อประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น การให้สินเชื่อเพื่อส่งเสริมการค้าคนไทยของธนาคารกรุงเทพจำกัดนั้น คณะกรรมการสำนักงานเงินกู้ฯ จึงเป็นผู้อนุมัติแต่เพียงในนามจะไม่ทำงานซ้ำร่วมกับของธนาคารอีก สำหรับการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจ

ขนาดย่อมของประเทศเอเชีย ชาวาดอร์ก็ได้มีการกระจายอำนาจในการพิจารณาสินเชื่อ ไปยังเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการให้สินเชื่อ แต่การให้สินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรมในเขตกรุงเทพมหานคร ยังมีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน กล่าวคือ ในขณะที่ธนาคารกรุงไทยจำกัดพิจารณาให้กู้แล้ว การเคหะแห่งชาติยังต้องพิจารณาการให้กู้อีกครั้ง แล้วจึงอนุมัติและแจ้งให้ธนาคารกรุงไทยจำกัด จ่ายเงินกู้ต่อไป ซึ่งทำให้เป็นการล่าช้าและเสียค่าใช้จ่ายทางด้านนี้สูงกว่าที่ควรจะเป็นด้วย

4. การจ่ายเงินกู้ การให้สินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรม จะมีการจ่ายเงินกู้ให้แก่ลูกหนี้ เต็มวงเงินอนุมัติในครั้งเดียวในวันทำสัญญา การจ่ายเงินให้ยู้เต็มจำนวนนั้น ถ้าหากผู้กู้ไม่ดำเนินงานตามที่แจ้งไว้ในการขอกู้ หรือการดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ หรือไม่ชำระหนี้ ผู้ให้กู้ก็จะสูญเสียวงเงินทั้งจำนวน แต่ถ้ามีการแบ่งจ่ายเป็นงวด ๆ และมีการติดตามผลการดำเนินงานก่อน ระยะเวลาจึงจะจ่ายในงวดต่อไป หรือมีการหักไว้บางส่วน จะจ่ายเมื่อผู้กู้ได้ดำเนินงานเป็นที่น่าพึงพอใจ ก็จะจ่ายเงินที่หักไว้ให้ต่อไป ซึ่งเสมือนหนึ่งเป็นการหักเงินประกันไว้ก่อน เช่นเดียวกับวิธีการให้สินเชื่อของสถาบัน FEDECREDITO ของประเทศเอลซาวาดอร์ ทำให้ผู้กู้ตั้งใจที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ หรือนำเงินไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ เพื่อจะได้รับเงินกู้เต็มจำนวน และผู้ให้กู้ก็สามารถติดตามผลการดำเนินงานด้วยเป็นการลดความเสี่ยงของผู้ให้กู้ได้ทางหนึ่ง และผู้ให้กู้ยังไม่ต้องจ่ายเงินกู้เต็มจำนวนในครั้งเดียว เงินส่วนที่หักไว้ ยังเป็นการประกันการกู้ยืมได้อีกทางหนึ่งด้วย

5. การชำระคืนเงินกู้ ในการให้สินเชื่อ เพื่อประกอบธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรมในเขตกรุงเทพมหานคร ธนาคารกำหนดให้ชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยรวมกันเป็นรายเดือน ๆ ละเท่า ๆ กันเป็นจำนวนแน่นอนคือร้อยละ 5 ของวงเงินกู้ที่ได้รับในทุก ๆ วัตถุประสงค์ และไม่มีระยะเวลาปลอดหนี้เช่นนี้ ทำให้ผู้กู้ไม่สามารถเลือกวิธีการชำระหนี้ได้ตามความสามารถของตนเอง ซึ่งในบางรายก็มีความสามารถที่จะชำระหนี้ได้สูงหรือต่ำกว่าที่ธนาคารกำหนดไว้ สำหรับผู้กู้รายที่มีความสามารถสูงกว่าก็อาจจะไม่ชำระหนี้ในแต่ละงวดตรงเวลา จะรวบรวมไว้ชำระในคราวเดียวกันหลาย ๆ งวด เพราะการชำระแต่ละงวดมีจำนวนน้อยและค่าปรับในแต่ละงวดก็ไม่มากนักคือมีจำนวนโดยเฉลี่ยสูงสุด 20 บาท ทำให้มีผลต่อการหมุนเวียนของเงินทุนในการให้กู้ยืมของธนาคารด้วย สำหรับผู้กู้ที่มีความสามารถต่ำกว่าที่กำหนดไว้ ก็ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตรงเวลาเช่นเดียวกัน ซึ่งก็จะมีผลทำให้มีการค้างชำระและอาจจะไม่

ชำระในที่สุด เพราะมีการค้างชำระมาก จนไม่สามารถจะชำระได้ ซึ่งก็เป็นผลเสียต่อธนาคาร เพราะนอกจากจะมีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียนแล้ว ยังทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้ด้วย ฉะนั้นถ้าหากธนาคารกำหนดให้ชำระหนี้ได้หลายวิธีตามวัตถุประสงค์หรือตามความสามารถของผู้ขอกู้เอง ดังเช่นวิธีการของสถาบันการเงินทั้งสองที่เปรียบเทียบกับนั้น ให้ชำระหนี้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม โดยมีระยะเวลาปลอดหนี้ด้วย ทำให้ผู้กู้มีโอกาสนำเงินทุนที่ได้รับจากการกู้ยืมไปดำเนินงานระยะหนึ่งก่อน เพื่อก่อให้เกิดรายได้ที่มั่นคงในการดำเนินงานธุรกิจนั้นก่อน จึงให้มีการชำระคืนหนี้สิน จะทำให้ผู้กู้อาจมีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ได้ทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ สถานการณ์ที่รับชำระหนี้ ธนาคารกำหนดให้ชำระ ณ สถานที่รับเงินกู้เพียงแห่งเดียว เป็นการไม่สะดวกสำหรับผู้ชำระ เพราะอยู่ไกลเกินไป ทำให้ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ผู้กู้ไม่นำเงินมาชำระตรงเวลาด้วย ฉะนั้น การกำหนดให้มีสถานที่ชำระหนี้มากกว่า 1 แห่ง จะเป็นการสะดวกต่อผู้กู้และเป็นผลให้ธนาคารได้รับชำระหนี้ตรงเวลามากยิ่งขึ้น

6. การติดตามหนี้ เมื่อมีผู้ค้างชำระธนาคารกรุงไทยจำกัด ซึ่งมีหน้าที่ในการติดตามหนี้โดยตรง จะใช้วิธีทวงหนี้โดยส่งหนังสือไปยังลูกหนี้รายที่ค้างชำระเพื่อให้มาชำระหนี้ แต่ถ้าลูกหนี้ยังไม่มาชำระหลังจากได้มาหนังสือทวงถามไปยังลูกหนี้และผู้ค้าประกันเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว จึงได้ส่งเจ้าหน้าที่ของธนาคารไปพบลูกหนี้ ธนาคารจะไม่ใช้วิธีติดตามทวงถามผู้ค้างชำระถึงสถานที่ประกอบการในทันทีที่ค้างชำระ ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถทราบถึงปัญหาในการดำเนินงานหรือปัญหาการค้างชำระของลูกหนี้ได้ทันเวลาที่ การใช้วิธีติดตามหนี้ถึงสถานที่ประกอบการในทันทีที่มีการค้างชำระดังเช่นวิธีของธนาคารกรุงไทยจำกัด และของสถาบัน FEDECREDITO ของประเทศเอชวาาดอร์นั้นจะช่วยให้อำนาจการทราบปัญหาของลูกหนี้ และช่วยบรรเทาปัญหาของลูกหนี้ ซึ่งจะทำให้ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ให้แก่ธนาคารด้วยทางหนึ่ง นอกจากนี้การติดตามทวงหนี้อย่างใกล้ชิดสำหรับผู้กู้ที่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม จะทำให้ธนาคารได้รับการชำระหนี้ได้มากกว่าการทวงหนี้เป็นหนังสือ เพราะผู้ที่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรมมีความรู้สึกที่ธนาคารได้ติดตามอย่างใกล้ชิด และอาจจะดำเนินการตามกฎหมายต่อตนเองอีกด้วย

7. การติดตามการดำเนินงานของผู้ การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมในแหล่งเสื่อมโทรม ธนาคารกรุงไทยเป็นผู้จ่ายเงินให้แก่ผู้กู้ ในขณะที่เดียวกันได้มีการมอบหมายให้การเคหะแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการในแหล่งเสื่อมโทรม โดยธนาคารจะไม่เข้าไปติดตามผลการดำเนินงาน

ของผู้ประกอบการदेशแห่งชาติก็ไม่ได้มีการติดตามการดำเนินงานอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะบุคคลากรที่ทำงานที่ทางด้านโครงการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อมยังขาดความรู้ และประสิทธิภาพในการทำงานโครงการนี้ และมีจำนวนจำกัด จึงไม่ได้ให้ความสำคัญในการติดตามหนี้ ซึ่งส่งผลให้ผู้กู้เป็นจำนวนไม่น้อยที่นำเงินกู้อไปใช้ไม่ตรงวัตถุประสงค์ และมีการค้างชำระในอัตราที่สูงมาก นอกจากนี้การติดตามการดำเนินงานของผู้กู้ยังทำให้สามารถทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อจะได้ช่วยเหลือได้ทันทั่วทั้ง อันจะเป็นการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในแหล่งเสื่อมโทรมอย่างแท้จริง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย